

UNICEF u Hrvatskoj. Odgovor na epidemiju koronavirusa i potres u Zagrebu

Đurđica Ivković*

UVOD

Pandemija koronavirusa i potres u Zagrebu uzrokovali su brojne izazove za svaku obitelj. Ipak, u kriznim situacijama poput ovih, s najviše izazova susreću se oni najranjiviji u našem društvu, a to su djeca s poteškoćama u razvoju, djeca koja žive u socijalno nepovoljnim prilikama, prijevremeno rođena i sva druga djeca neposredno nakon rođenja i tijekom tri prve godine života.

CILJ

Ured UNICEF-a u Hrvatskoj svojim redovitim programima pruža potporu baš tim skupinama najranjivije djece, a u kriznim situacijama dodatno mobilizira sve raspoložive resurse.

METODOLOGIJA RADA I REZULTATI

Kao odgovor na krizu uzrokovanu pandemijom koronavirusa i posljedicama potresa u Zagrebu dodatno smo mobilizirali svoje resurse i uz pomoć globalnog UNICEF-ovog fonda za pomoć u kriznim situacijama te donacijama građana i tvrtki osigurali materijalnu i stručnu pomoć.

- **Materijalna potpora zdravstvenom sustavu:** Osigurali smo 10 tona profesionalne medicinske i zaštitne opreme za medicinsko osoblje, koja uključuje profesionalne zaštitne maske, rukavice, odijela, kute, vizire, kape i zaštitne gumene čizame. Uz zaštitnu opremu osigurali smo i 10 oksigenatora za zdravstvene ustanove. Dosadašnja ukupna vrijednost donacije medicinske i zaštitne opreme prema zdravstvenom sustavu iznosi 1.600.000 kuna.
- **Potpora obiteljima s djecom:** Uz niz sadržaja i preporuka na mrežnim stranicama i na društvenim mrežama, radi zaštite zdravlja i potpore nastavku obrazovanja, osigurali smo 450 paketa za djecu predškolske dobi i 165 paketa pelena za novorođenčad iz socijalno ugroženih obitelji u

Međimurskoj županiji. U potpori obiteljima s djecom pogođenim potresom u Zagrebu osigurali smo pakete s više od 5500 higijenskih proizvoda.

- **Suradnja s državnim tijelima i organizacijama civilnog društva:** Početkom ožujka 2020., prije mjera izolacije, UNICEF-ov ekspertni tim pripremio je Smjernice za dojenje tijekom pandemije koronavirusa za zdravstvene djelatnike, koje su objavljene na službenim mrežnim stranicama Ministarstva zdravstva i Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Uz njih preveli smo i distribuirali na stručna društva i rodilišta niz recentnih preporuka i smjernica koje su objavili Svjetska zdravstvena organizacija, Centar za prevenciju i kontrolu bolesti (CDC) i UNICEF globalno. U suradnji s udrugom „Roda“ te uz potporu Svjetske banke organizirali smo online trudničke tečajeve što tako postaju dostupni svim trudnicama i obiteljima koje za vrijeme COVID-19 epidemije nisu mogle sudjelovati na njima pri domovima zdravlja ili rodilištima, a dodatno su značajni i za sve one trudnice koje žive u izoliranim područjima, u socijalno nepovoljnim uvjetima, kao i za žene s invaliditetom.
- **Potpora najranjivijoj djeci koja se liječe u jedinicama intenzivnog neonatalnog liječenja i njege:** Banka humanog mlijeka, otvorena u KBC-u Zagreb u dvostrukoj kriznoj situaciji, u epidemiji i nakon potresa, pokazala se kao izuzetno važna za novorođenčad u jedinicama intenzivne njege. Naime, novorođenčad je bila uglavnom odvojena od svojih majki zbog epidemioloških mjera pa majke nisu mogle ni dojiti niti izdajati za svoju djecu. Posebno se to odnosi na novorođenčad na intenzivnoj njezi u KBC-u Zagreb u Petrovoj pošti su premještena u KB Dubrava zbog oštećenja nastalih u potresu. Samo njima je u tih deset dana, koliko su boravili u KB-u Dubrava, izdano 10 litara pasteriziranog humanog mlijeka. Tijekom ožujka i travnja u Banci humanog mlijeka intenzivno se pasteriziralo donirano humano mlijeko te je ukupno

izdano gotovo 70 litara neonatološkim intenzivnim jedinicama na KBC-u Zagreb i KB-u Merkur. Sve to ne bi bilo moguće bez majki koje višak svog mlijeka daruju novorođenčadi i spašavaju njihove živote i bez naših UNICEF-ovih donatora - „Čuvara djetinjstva“. Zahvaljujući njihovoj potpori, i sve jedinice intenzivne neonatalne njege u Hrvatskoj opremljene su profesionalnim hladnjačama i zamrzivačima za majčino mlijeko.

- **Edukacija stručnjaka:** Kao odgovor na suspenziju usluga rane intervencije tijekom pandemije, u suradnji s partnerima, pokrenuli smo potporu za stručnjake koji se bave ranom intervencijom u djetinjstvu, kroz inovativni razvoj i širenje teleintervencije za djecu s razvojnim odstupanjima i poteškoćama. Pripremili smo kratke videopriloze sa savjetima i preporukama iskusnih pedijatara, psihologa i edukacijskih rehabilitatora, koji su podijeljeni s roditeljima kroz UNICEF-ove digitalne kanale i društvene mreže. Pokrenuta je besplatna telefonska linija za udomiteljske obitelji i djecu putem koje mogu razgovarati s iskusnom udomiteljicom. Poruke i savjeti za pomoć djeci i obiteljima dosegle su više od 6 milijuna pregleda kroz UNICEF-ove službene kanale i medije.
- **Potpora obrazovnom sustavu:** Zbog života u izoliranim područjima, nepovoljnih socioekonomskih uvjeta, ali i posljedica potresa, poseban izazov za mnogu djecu i njihove obitelji tijekom pandemije bila je škola na daljinu. U suradnji s partnerima UNICEF je pripremio edukativne materijale koji su uključeni u službeni program škole na daljinu. Osigurani su tableti i SIM kartice u vrijednosti od 120.000 kn za pomoć učenicima u školovanju na daljinu za 52 škole u Hrvatskoj, kao i sustav za nadogradnju CARNET-ovog servera za online školovanje za više od 450.000 učenika istodobno u vrijednosti od 488.000 kn.

ZAKLJUČAK

Zahvaljujući brznoj reakciji, uz pomoć globalnog UNICEF-ovog fonda za pomoć u kriznim situacijama te donacijama građana i tvrtki, Ured UNICEF-a za Hrvatsku koordiniranom akcijom osigurao je pomoć onim najranjivijima u našem društvu, djeci s poteškoćama u razvoju, djeci koja žive u socijalno nepovoljnim prilikama, prijevremeno rođenoj i svoj drugoj djeci neposredno nakon rođenja i tijekom prve tri godine života.

Sadržaji dostupni na mrežnoj stranici UNICEF-a

Sadržaj za odgojitelje, učitelje i nastavnike,
Koronavirus: Upute za odgojitelje, učitelje i nastavnike,
Smjernice za zaštitu djece i potporu sigurnim školskim aktivnostima,
Preporuke za prilagodbu nastave na daljinu za djecu s poteškoćama u razvoju,
Medijska pismenost i online sigurnost.

Sadržaj za zdravstvene djelatnike

COVID-19 i dojenje - preporuke,
Smjernice za rutinske imunizacijske usluge,
COVID-19 – smjernice za pedijatrijske usluge,
COVID-19 – zaštita majki i djece,
COVID-19 – često postavljana pitanja o zdravlju majki, novorođenčadi i adolescenata,
Svjetska zdravstvena organizacija: Najčešće postavljana pitanja o dojenju tijekom COVID-19 pandemije.